

CẤU TRÚC DỮ LIỆU VÀ GIẢI THUẬT

Data Structures & Algorithms SÁP XÉP

Nội dung

- 1. Bài toán sắp xếp.
- 2. Tổng quan các phương pháp sắp xếp nội.
- 3. Interchange Sort Đổi chỗ trực tiếp.
- 4. Selection Sort Chon trực tiếp
- 5. Bobble Sort Női bot
- 6. Shaker Sort Nổi bot cải tiến
- 7. Insertion Sort Chèn trực tiếp
- 8. Binary Insertion Sort Chèn nhị phân

Bài Toán Sắp Xếp (Sorting)

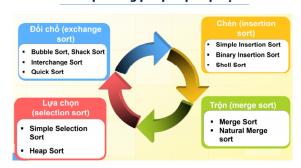
- ✓ Sắp xếp là quá trình bố trí lại các phần tử của một tập hợp theo thứ tự nào đó →tìm kiếm dễ dàng, nhanh.
- Việc sắp xếp được tiến hành dựa trên khóa của phần tử.
 Vídụ: danh mục điện thoại gồm: Tên cơ quan, địa chỉ, số điện thoại.
- ✓ Đơn giản bài toán:
 - Khóa là các giá trị số
 - Phần tử chỉ có trường khóa, không có các thành phần khác.
 - Sắp xếp mảng a: a[0], a[1],...,a[n-1] theo một thứ tự nhất định
 - Sắp xếp theo thứ tự tăng dần

Các phương pháp sắp xếp

Có 2 loại giải thuật sắp xếp:

- Sắp xếp nội (internal sorting):
 - Toàn bộ dữ liệu được đưa vào bộ nhớ trong.
 - Kích thước dữ liệu không lớn.
 - Thời gian thự<mark>c hiện rất nhanh.</mark>
- Sắp xếp ngoại (external sorting):
 - Chỉ 1 phần nhỏ dữ liệu được đưa vào bộ nhớ trong, phần còn lại lưu ở bộ nhớ ngoài.
 - Kích thước dữ liệu rất lớn.
 - Thời gian thực hiện chậm.

Các phương pháp sắp xếp nội

Các phương pháp sắp xếp nội

 Selection Sort · Shell Sort Heap Sort Insertion Sort Quick Sort Interchange Sort Merge Sort Bubble Sort Shaker Sort Radix Sort Binary Insertion Sort 0 Đơn giản Chi phí cao Lớp bài toán khác

Đổi chỗ trực tiếp (Interchange Sort)

Bài toán: Viết hàm liệt kê tất cả các cặp giá trị trong mảng một chiều các số nguyên. Lưu ý: cặp (1,2) và cặp (2,1) là giống nhau

Ví dụ: 12 | 43 | 1 | 34 | 22

Các cặp giá trị trong mảng là:

- +(12,43),(12,01),(12,34),(12,22)
- + (43,01), (43,34), (43,22)
- + (01,34), (01,22)
- + (34,22)

Đổi chỗ trực tiếp (Interchange Sort)

Đổi chỗ trực tiếp (Interchange Sort)

Nghịch thế

Khái niệm: Một cặp giá trị (a_i, a_j) được gọi là nghịch thế khi a_i và a_j không thỏa điều kiện sắp thứ tư.

Ví dụ 1: Cho mảng một chiều các số thực a có n phần tử: a_0 , a_1 , a_2 ,..., a_{n-2} , a_{n-1} . Hãy sắp mảng theo thứ tự tăng dần. Khi đó cặp giá trị $(a_n a_j)$ $(i \le j)$ được gọi là nghịch thế khi $a_i \ge a_j$

Ví dụ 2: Cho mảng một chiều các số thực a có n phần tử: a_0 , a_1 , a_2 ,..., $a_{n,2}$, $a_{n,1}$. Hãy sắp mảng theo thứ tự giảm dẫn. Khi đó cập giá trị (a_na_j) ($i \le j$) được gọi là nghịch thế khi $a_1 \le a_j$

Đổi chỗ trực tiếp (Interchange Sort)

Ví dụ 3: Hãy liệt kê các cặp giá trị nghịch thế trong mảng sau, biết rằng yêu cầu là sắp xếp mảng tăng dần

```
14 29 -1 10 5 23
```

Kết quả:

- + (14, -1), (14,10), (14,5)
- + (29,-1), (29,10), (29,5), (29,23)
- +(10,5)

Interchange Sort – Ý Tưởng

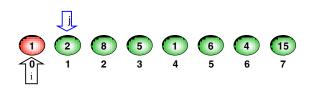
Thuật toán interchange sort sẽ duyệt qua tất cả các cặp giá trị trong mảng và hoán vị hai giá trị trong một cặp nếu cặp giá trị đó là nghịch thế.

Interchange Sort - Giải Thuật

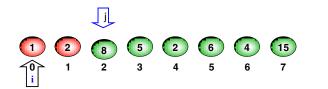
Interchange Sort – Độ Phức Tạp

1	Trường hợp	Số lần so sánh	Số lần hoán vị
	Tốt nhất	$\sum_{i=0}^{n-1} (n-i+1) = n(n-1)/2$	0
	Xấu nhất	n(n-1)/2	n(n-1)/2
	Đ	Độ phức tạp tính toán : T(n) =	= O(n ²)

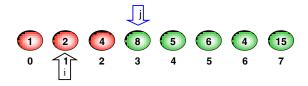
Interchange Sort – Minh Hoa

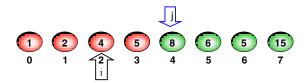
Interchange Sort – Minh Họa

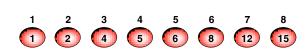
Interchange Sort - Minh Hoa

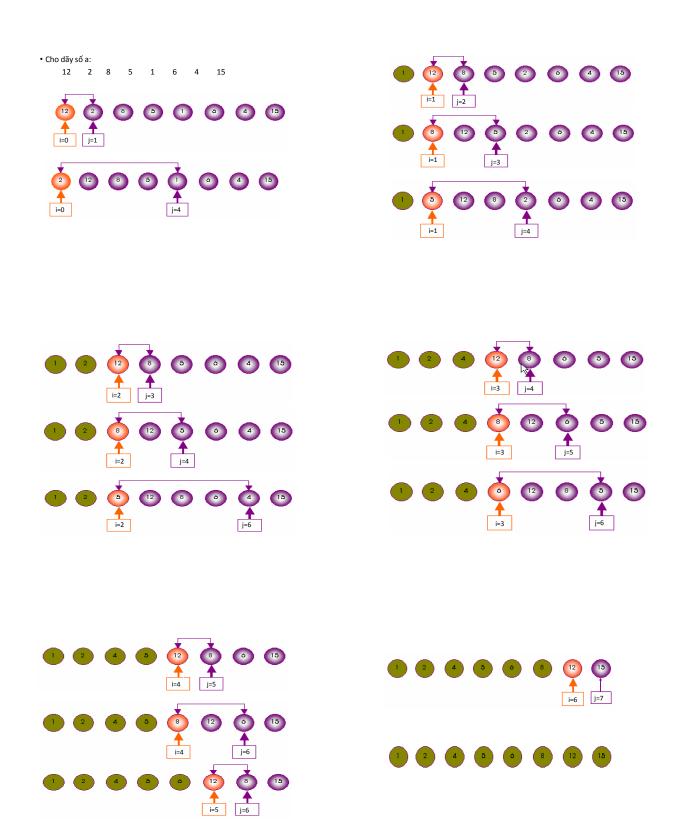

Interchange Sort - Minh Hoa

Interchange Sort – Minh Hoa

Interchange Sort - Bài Tập

Cho biết kết quả theo từng bước khi áp dụng thuật toán Interchange Sort sắp xếp dãy sau theo chiều tăng dần

45, 7, 12, 33, 21, 5, 2, 57, 15,

Selection Sort - Chọn trực tiếp

Bài toán: Viết hàm tìm vị trí giá trị lớn nhất trong mảng một chiều các số thực

Ví dụ: 0 1 2 3 4 12 43 1 34 22

Kết quả: 1

Selection Sort - Chọn trực tiếp

```
int vitrilonnhat (float a[], int n)
{
    int vtln =0;
    for(int i=0;i<n;i++)
        if(a[i]>a[vtln])
        vtln=i;
    return vtln;
}
```

Selection Sort - Chon trực tiếp

Bài toán: Cho mảng một chiều a có n phần tử: a_0 , a_1 , a_2 ,..., a_{n-2} , a_{n-1} . Hãy sắp xếp các phần tử trong mảng tăng dần.

Selection Sort – Ý Tưởng

```
Chọn phần tử nhỏ nhất cho các vị trí 0, 1, ..., n-1, cụ thể:

Lần chọn 0:
```

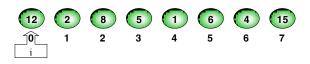
- Chọn phần tử nhỏ nhất (a[min]) trong khoảng vị trí từ 0 đến n-1
- Đổi chỗ hai nút tại vị trí min và 0
- Lần chọn 1:
 - Chọn phần tử nhỏ nhất (a[min]) trong khoảng vị trí từ 1 đến n-1
 - Đổi chỗ hai nút tại vị trí min và 1
- Lần chọn i:
 - Chọn phần tử nhỏ nhất (a[min]) trong khoảng vị trí từ i đến n-1
 - Đổi chỗ hai nút tại vị trí min và i
- → lần chọn cuối n-2

Selection Sort

Selection Sort

Selection Sort – Minh Hoa

Vị trí nhỏ nhất(0,7) **Swap(a[0], a[4])**

Selection Sort - Minh Hoa

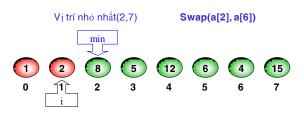
Vị trí nhỏ nhất(1,7) Swap(a[1], a[1])

min

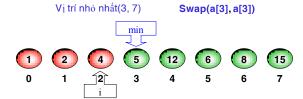
1 2 8 5 12 6 4 15

1 2 3 4 5 6 7

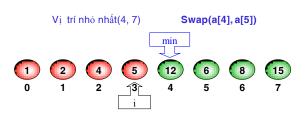
Selection Sort - Minh Hoa

Selection Sort - Minh Hoa

Selection Sort – Minh Hoa

Selection Sort - Minh Hoa

Selection Sort - Minh Hoa

Vị trí nhỏ nhất(5,7) Swap(a[5], a[6])

Vị trí nhỏ nhất(6, 7)

Selection Sort – Độ Phức Tạp

- Có n-1 lần chọn, từ lần chọn 0 đến n-2
- Ở mỗi lần chọn có 1 lần đổi chổ.
- Ở lần chọn thứ i có n − i − 1 lần so sánh

Selection Sort - Độ Phức Tạp

Trường hợp	Số lần so sánh C(n)	Số lần hoán vị
	- Ở lượt thứ i, bao giờ cũng cần (n-i-1) lần so sánh để xác định phần tử nhỏ nhất hiện hành $C(\mathbf{n}) = \sum_{i=0}^{n-2} n - i - 1$	0
Tốt nhất	$ \begin{array}{l} = (n-1) + (n-2) + \\ \dots + (n-i-1) + \dots + 1 \\ = n(n-1)/2 \end{array} $	
Xấu nhất	n(n-1)/2	M(n) = n-1
Đá	$\hat{\rho}$ phức tạp tính toán : $T(n) = O(n)$	n ²)

Selection Sort - Minh Hoa

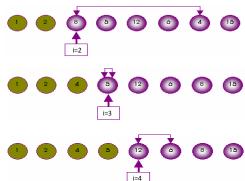
• Cho dãy số a: 8 5 1 6 4 15

Selection Sort – Minh Họa

Selection Sort - Minh Hoa

Selection Sort-Bài Tập

Cho biết kết quả theo từng bước khi áp dụng thuật toán Selection Sort sắp xếp dãy sau theo chiều tăng dần 45, 7, 12, 33, 21, 5, 2, 57, 15,

Bubble Sort - Nổi bọt

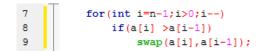
- Bài toán: Hãy liệt kê các cặp giá trị nằm kế tiếp nhau trong mảng một chiều các số nguyên.
- Ví dụ:

 Kết quả: (12,43), (43,1), (1,34), (34,22)

Bubble Sort – Női bot

Bubble Sort - Nổi bọt

Bài toán: Hãy đẩy phần tử lớn từ cuối dãy lên đầu dãy dựa vào việc so sánh các cặp kề nhau

Bubble Sort - Ý tưởng

- Xuất phát từ cuối dãy (hoặc đầu dãy), đổi chỗ các cặp phần tử kế cận để đưa phần tử nhỏ hơn trong cặp phần tử đó về vị trí đúng đầu dãy hiện hành, sau đó sẽ không xét đến nó ở bước tiếp theo, do vậy ở lần xử lý thứ i sẽ có vị trí đầu dãy là i.
- Lặp lại xử lý trên cho đến khi không còn cặp phần tử nào để xét.

Bubble Sort - Ý tưởng

• Bước $\underline{1}$: i = 0; // lần xử lý đầu tiên

• <u>Bước 2</u> : j = N-1;//Duyệt tử cuối dãy ngược về vị trí i Trong khi (j > i) thực hiện:

Nếu a[j]<a[j-1]

Doicho(a[j],a[j-1]);

j = j-1;

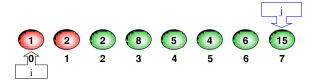
• $\underline{\text{Bu\'ot} \ 3}: i=i+1; \ // \, \text{lần xử lý kế tiếp}$ $\text{Nếu} \ i=\text{N}: \, \text{Hết dãy. Dừng}$

Ngược lại : Lặp lại Bước 2.

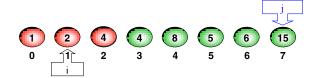
Bubble Sort - Minh Hoa

1 2 8 5 1 6 4 15 0 1 2 3 4 5 6 7

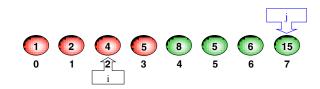
Bubble Sort - Minh hoa

Bubble Sort - Minh hoa

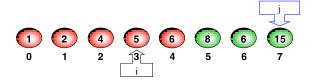

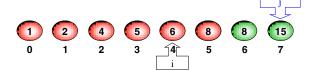
Bubble Sort – Minh họa

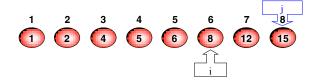
Bubble Sort – Minh họa

Bubble Sort - Minh họa

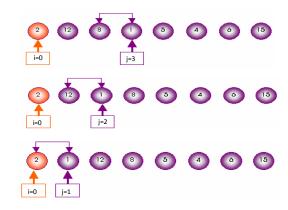
Bubble Sort - Minh hoa

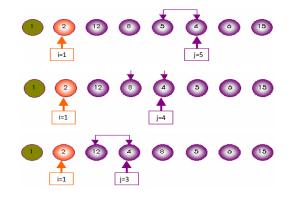

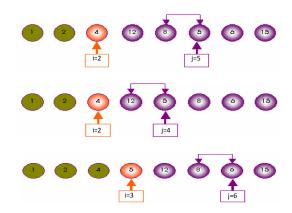
Bubble Sort - Cài đặt

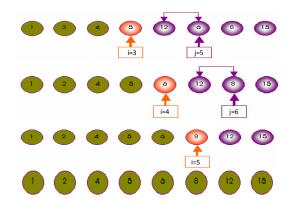
```
\label{eq:void BubbleSort(int a[], int n)} $$ \{$ & int i, j; \\ & for (i = 0; i < n - 1; i + +) \\ & for (j = n - 1; j > i; j -) \\ & if(a[j] < a[j - 1]) // n \'eu sai vị trí thì đổi chỗ \\ & Swap(a[j], a[j - 1]); $$$ $$ $$ $$
```

*Cho däy số a: 2 12 8 5 1 6 4 15 2 12 8 5 1 6 4 15 2 12 8 5 1 6 4 15

Bubble Sort- Độ Phức Tạp

Trường hợp	Số lần so sánh	Số lần hoán vị
Tốt nhất	$\sum_{i=1}^{n-1} (n-i+1) = \frac{n(n-1)}{2}$	0
Xấu nhất	$\frac{n(n-1)}{2}$	$\sum_{i=1}^{n-1} (n-i+1) = \frac{n(n-1)}{2}$

Độ phức tạp tính toán : $T(n) = O(n^2)$

Bubble Sort-Bài Tập

Cho biết kết quả theo từng bước khi áp dụng thuật toán Bubble Sort sắp xếp dãy sau theo chiều tăng dần 45, 7, 12, 33, 21, 5, 2, 57, 15,

Shaker Sort-Đặt vấn đề

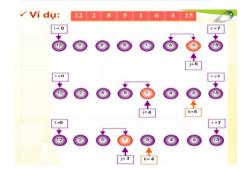
- Trong mỗi lần sắp xếp, duyệt mảng theo 2
 lượt từ 2 phía khác nhau:
 - Lượt đi: đẩy phần tử nhỏ về đầu mảng.
 - Lượt về: đẩy phần tử lớn về cuối mảng.
- Ghi nhận lại những đoạn đã sắp xếp nhằm tiết kiệm các phép so sánh thừa.

Shaker Sort-Thuật toán

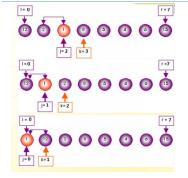
Shaker Sort-Thuật toán

Shaker Sort – Cài đặt

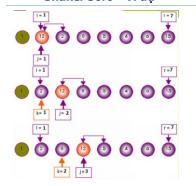
Shaker Sort - Ví dụ

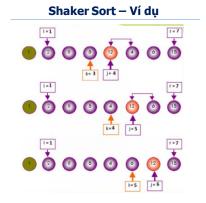

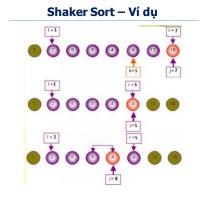
Shaker Sort – Ví dụ

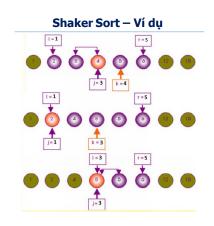

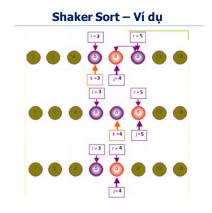
Shaker Sort - Ví dụ

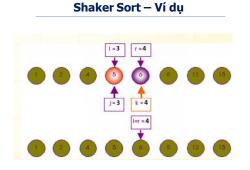

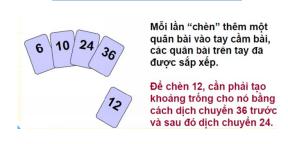

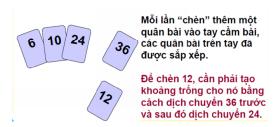

Insertion Sort-Chèn trực tiếp

Insertion Sort-Chèn trực tiếp

Insertion Sort- Chèn trực tiếp

Insertion Sort- Chèn trực tiếp

Insertion Sort-Chèn trực tiếp

Bài toán 1: Định nghĩa hàm thêm một giá trị x vào mảng một chiều các số thực có n phần tử đã được sắp tăng sao cho mảng vẫn được sắp tăng.

Insertion Sort- Chèn trực tiếp

```
11. void ThemBaoToan (float a[],
                 int &n, float x)
12.
       int i = n-1;
13.
       while (i>=0 && a[i]>x)
14.
15.
16.
            a[i+1] = a[i];
17.
            i--;
18.
19.
       a[i+1] = x;
20.
       n++;
21.
```

Insertion Sort-Chèn trực tiếp

```
11. void ThemBaoToan(float a[],
                int &n, float x)
12
       int i = n-1;
13.
       for(;(i>=0 && a[i]>x);)
14.
15.
16.
           a[i+1] = a[i];
17.
            i--;
18.
19.
       a[i+1] = x;
20.
       n++;
21.
```

Insertion Sort-Chèn trực tiếp

```
11. void ThemBaoToan (float a[],
               int &n.float x)
12.
       for(int i=n-1;
13.
          (i>=0 && a[i]>x);)
14.
           a[i+1] = a[i];
15.
16.
17.
18.
       a[i+1] = x;
19.
       n++;
20.}
```

Insertion Sort- Chèn trực tiếp

Insertion Sort- Y Tưởng

Thuật toán Insertion sort sắp xếp dựa trên tư tưởng là không gian cần sắp xếp đã được sắp xếp một phần và ta chỉ cần thêm một giá trị mới vào không gian này sao cho không gian mới được sắp xếp

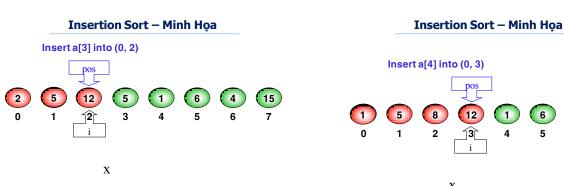
Insertion Sort- Y Tưởng

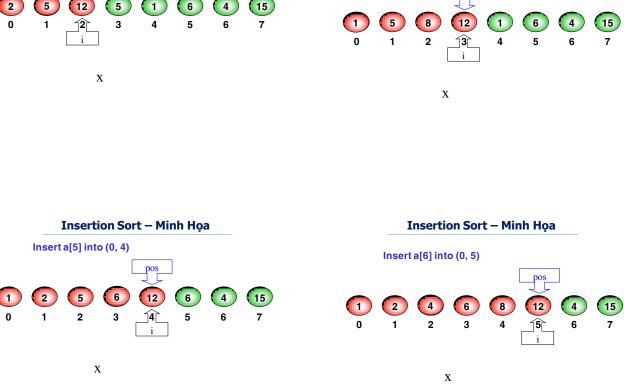
- Giả sử i phần tử đầu tiên a₀ , a₁ ,... ,a_{i-1} đã có thứ tự.
- Tìm cách chèn phần tử a, vào vị trí thích hợp của đoạn đã được sắp để có đoạn mới a₀, a₁,...,a_i trở nên có thứ tự.
- → Ban đầu, xem đoạn gồm 1 phần tử a_o đã được sắp
- Lần chèn 1: chèn a, vào đoạn a, để có đoạn a, a, được sắp
- Lần chèn 2: chèn a₂ vào đoạn a₀ a₁ để có đoạn a₀ a₁ a₂ được sắp
- Tiếp tục cho đến khi thêm xong a_{n-1} vào đoạn a₀ a₁ ...a_{n-2} sẽ có a₀ a₁ ...a_{n-1} được sắp.

Insertion Sort- Y Tưởng

Insertion Sort – Minh Hoa

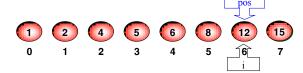

Insertion Sort - Minh Hoa

Insertion Sort - Minh Hoa

Insert a[8] into (0, 6)

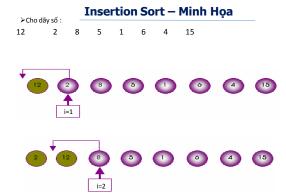

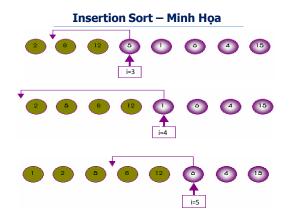
1 2 4 5 6 8 12 15 0 1 2 3 4 5 6 7

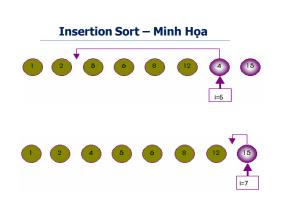
X

Insertion Sort - Cài đặt

```
 \begin{aligned} & \text{void InsertionSort (int a[], int n )} \\ & \text{int i, j, x;} \\ & \text{for (i=1; i<n; i++)} & \textit{//doom a[0] dā xāp} \\ & \text{x} = a[i]; & \textit{//ntu n yit ri chen x kêt hap das chō cae phán tu sẽ dưng sau x trong dây mos for (j = i-1, j >= 0 && x < a[j]; j - )//chên dxoc & a[j+1] = a[j]; & \textit{//doi chō} \end{aligned}   a[j+1] = x; & \textit{// chên x vào vị tri hap lệ} \\ & \text{} \} \\ \end{aligned}
```


Insertion Sort-Độ Phức Tạp

- Có n-1 lần chèn
- Ở mỗi lần chèn, ta phải:
- 1) Tìm kiếm vị trí chèn hợp lệ (vị trí j)
 - 2) Tuần tự dời các phần tử từ vị trí j trở đi xuống 1 vị trí
 - 3) Đưa phần tử cần chèn vào vị trí j

Insertion Sort-Độ Phức Tạp

cần 1 phép so 0 - Số lần đổi chỗ tối đa
- Số lần đổi chỗ tối đa
trong lần trong lần chèn thứ i là i trong lần chèn thứ i là i $ M(n) <= 1+2+\ldots+n-1 $ $= (n^2-n)/2 $

Insertion Sort- Bài Tập

Cho biết kết quả theo từng bước khi áp dụng thuật toán Insertion Sort sắp xếp dãy sau theo chiều tăng dần

45, 7, 12, 33, 21, 5, 2, 57, 15,

Binary Insertion Sort-Chèn nhị phân

Insertion Sort chèn vào một dãy đã sắp xếp!

Tìm kiếm chỗ để chèn?

Cải tiến Insertion Sort bằng cách tìm vị trí cần chèn bằng thuật tìm kiếm nhị phân, sau đó thực hiện việc chèn!

Binary Insertion Sort-Chèn nhị phân

